A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2014. november 13.*

„Fellebbezés — Az Európai Parlament tagja — A parlamenti megbízatás gyakorlása során felmerülő költségek fedezésére szolgáló költségtérítések — Jogalap nélküli kifizetések visszatérítettése — Behajtás — Elévülés — Ésszerű határidő”

A C-447/13. P. sz. ügyben,

Riccardo Nencini (lakóhelye: Barberino di Mugello [Olaszország], képviseli: M. Chiti avvocato)

fellebbezőnek,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Parlament** (képviselik: S. Seyr és N. Lorenz, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2013. augusztus 2-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnökhelyettese, a második tanács tagjaként eljáró bíró, J.-C. Bonichot (előadó), A. Arabadjiev és J. L. da Cruz Vilaça bírák,

főtanácsnok: M. Szpunar,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. április 3-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2014. június 19-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésével R. Nencini az Európai Unió Törvényszéke Nencini kontra Parlament ítéletének (T-431/10 és T-560/10, EU:T:2013:290, a továbbiakban: megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, egyrészt amennyiben a Törvényszék a T-560/10. sz. ügyben elutasította elsődlegesen az Európai

* Az eljárás nyelve: olasz.

Parlament főtitkára által 2010. október 7-én hozott, a fellebbező – az Európai Parlament volt tagja – által utazási és parlamenti asszisztensi költségek megtérítéseként kapott, jogalap nélkül kifizetett bizonyos összegek behajtására vonatkozó határozat, valamint a Parlament Pénzügyi Főigazgatóságának főigazgatója által 2010. október 13-án hozott, 315653. sz. terhelési értesítés, továbbá minden egyéb kapcsolódó vagy előzetes aktus megsemmisítése iránti kérelmet, másodlagosan az ügynek a Parlament főtitkárához annak érdekében történő visszautalását, hogy ez méltányosan újból határozza meg a behajtani kért összeget, másrészt pedig amennyiben ezen ítélet a T-560/10. sz. ügyben egészében, a T-431/10. sz. ügyben pedig részlegesen a költségek viselésére kötelezte.

A jogvita előzményei

2 A jogvitának a megtámadott ítélet 1–8. pontjában szereplő előzményeit a következőképpen lehet összefoglalni.

3 A fellebbező az 1994 és 1999 közötti parlamenti ciklusban a Parlament tagja volt.

4 Az Európai Csalászelleni Hivatal (OLAF) vizsgálata nyomán a Parlament 2006 decemberében a parlamenti asszisztensi és utazási költségekkel kapcsolatos ellenőrzési eljárást indított többek között a fellebbezőre vonatkozóan.

5 2010. július 16-án a Parlament főtitkára elfogadta a fellebbező utazási és parlamenti asszisztensi költségeinek megtérítéseként jogalap nélkül kifizetett bizonyos összegek behajtására vonatkozó eljárásban a 311847. sz. határozatot (a továbbiakban: a főtitkár első határozata).

6 A főtitkár első, angol nyelven megfogalmazott határozatában megállapította, hogy a parlamenti megbízatása során összesen 455 903,04 eurót (ebből 46 550,88 eurót útiköltségként és 409 352,16 eurót parlamenti asszisztensi támogatásként) (a továbbiakban: vitatott összeg) fizettek ki a fellebbezőnek a parlamenti képviselőket megillető költségtérítések és juttatások kifizetésére vonatkozó szabályzat értelmében jogalap nélkül. A Parlament Pénzügyi Főigazgatósága főigazgatójának a vitatott összeg behajtására vonatkozó, 2010. augusztus 4-i 312331. sz. terhelési értesítését (a továbbiakban: első terhelési értesítés) közölték a fellebbezővel.

7 2010. október 7-én a Parlament főtitkára olasz nyelven megfogalmazott és a főtitkár első határozatának helyébe lépő új határozatot hozott (a továbbiakban: a főtitkár második határozata), amelyhez csatolták a Parlament Pénzügyi Főigazgatósága főigazgatója által ugyanaznap hozott, a vitatott összegre vonatkozó első terhelési értesítés helyébe lépő 315653. sz. terhelési értesítést (a továbbiakban: második terhelési értesítés). E két aktust 2010. október 13-án közölték a fellebbezővel.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

8 A Törvényszék Hivatalához 2010. szeptember 24-én benyújtott keresetlevelével a fellebbező a T-431/10. sz. ügyben megtámadta a főtitkár első határozatát, az első terhelési értesítést és minden kapcsolódó vagy előzetes aktust.

9 A Törvényszék Hivatalához 2010. december 10-én benyújtott keresetlevelével a fellebbező a T-560/10. sz. ügyben megtámadta a főtitkár második határozatát és a második terhelési értesítést, valamint a főtitkár első határozatát, az első terhelési értesítést és minden kapcsolódó vagy előzetes aktust.

10 A fellebbező által egyidejűleg benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket a Törvényszék elnöke a Nencini kontra Parlament végzésében (T-431/10 R, EU:T:2010:441) és a Nencini kontra Parlament végzésében (T-560/10 R, EU:T:2011:40) elutasította.

11 A Törvényszék az írásbeli szakasz és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélethozatal céljából egyesítette a T-431/10. sz. és a T-560/10. sz. ügyet.

12 A 2012. április 18-i tárgyaláson a fellebbező tájékoztatta a Törvényszéket, hogy elál a T-431/10. sz. ügyben indított keresetétől.

13 A megtámadott ítéletben a Törvényszék tudomásul vette a fellebbező elállását a T-431/10. sz. ügyben, és következésképpen elrendelte ezen ügy nyilvántartásból való törlését.

14 A T-560/10. sz. ügyben történő határozathozatal során a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a fellebbezőnek „minden”, a főtitkár második határozatához „kapcsolódó vagy [azt megelőző] aktus” megsemmisítésére vonatkozó kereseti kérelme pusztán előkészítő aktusok ellen irányul, és ezért elfogadhatatlan.

15 Megállapította továbbá, hogy a fellebbezőnek a második terhelési értesítés megsemmisítésére vonatkozó kereseti kérelme a főtitkár második határozatát pusztán megerősítő aktus ellen irányul, és ezért szintén elfogadhatatlan.

16 A Törvényszék érdemben elutasította a fellebbezőnek a főtitkár második határozatának megsemmisítésére irányuló kereseti kérelmét.

17 A megtámadott ítéletben a Törvényszék a fellebbezőt kötelezte a T-560/10. sz. ügyben a költségek viselésére, beleértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatban felmerült költségeket, a T-431/10. sz. ügyben pedig mindegyik felet kötelezte arra, hogy viseljék saját költségeiket, beleértve az ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatban felmerült költségeket.

A fellebbezés

18 A fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítélet azon részét, amely elutasította a főtitkár második határozatának megsemmisítésére irányuló kereseti kérelmét;

– másodlagosan utalja vissza a Parlament főtitkára elé az ügyet annak érdekében, hogy az méltányosan határozza meg a visszafizetendő összeget, és

– kötelezze a Parlamentet a T-431/10. és T-560/10. sz. ügyben a Törvényszék előtti eljárás költségeinek, valamint a Bíróság előtti eljárás költségeinek viselésére.

19 A Parlament a fellebbezés elutasítását és a fellebbező költségek viselésére való kötelezését kéri.

A fellebbezésről

20 A fellebbező fellebbezésének alátámasztása érdekében öt jogalapra hivatkozik. Az első négy jogalapja azon indokokkal függ össze, amelyek alapján a Törvényszék elutasította a főtitkár második határozatának megsemmisítésére vonatkozó érvelését. Az ötödik jogalapja arra vonatkozik, hogy a Törvényszék hogyan rendelkezett a költségek viseléséről a T-431/10. és T-560/10. sz. ügyben.

21 A Parlament azt állítja, hogy e jogalapok elfogadhatatlanok vagy megalapozatlanok.

A fellebbezésben foglalt azon kérelmekről, amelyek a T-431/10. sz. ügyben a perköltségek viselésére való kötelezésre vonatkoznak

22 E tekintetben felidézendő, hogy az Európai Unió Bírósága alapokmánya 58. cikkének második bekezdése értelmében a fellebbezés nem vonatkozhat kizárólag a költségek összegére vagy arra, hogy a költségek viselésére mely felet kötelezték.

23 A jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy a megtámadott ítélet rendelkező részének a T-431/10. sz. üggyel kapcsolatos 3. és 4. pontja szerint ezen ügyet a Törvényszék törli a nyilvántartásából, illetve az említett ügyben mindegyik fél viseli saját költségeit.

24 A fellebbező ugyanakkor a jelen fellebbezésben nem vitatja, hogy a megtámadott ítélet ezen részének indokolása, amely ezen ítélet rendelkező részének 4. pontjával függ össze, a költségekre vonatkozik.

25 Márpedig, amint a Bíróság alapokmányának fent említett rendelkezésből következik, a perköltségek viselésére való kötelezés felülvizsgálata kívül esik a Bíróság hatáskörén (lásd különösen: Eurostrategies kontra Bizottság végzés, C-122/07 P, EU:C:2007:743, 24. pont).

26 A fellebbezésben foglalt azon kérelem, amely a T-431/10. sz. ügyben a perköltségek viselésére való kötelezésre vonatkozik, elfogadhatatlan. Ezért a fellebbezésben foglalt kérelmet az ezen ügyhöz kapcsolódó részében el kell utasítani.

A fellebbezésben foglalt azon kérelmekről, amelyek a T-560/10. sz. ügyre vonatkoznak

A felek érvei

27 A fellebbező – miután első fokon sikertelenül hivatkozott arra, hogy a tőle kért követelés elévült – első fellebbezési jogalapjával azt állítja, hogy a Törvényszék megsértette a jelen ügyben alkalmazandó elévülési szabályokat. Az elévülés kezdetének meghatározásához a Törvényszék először is tévesen értelmezte a 2006. december 13-i 1995/2006/EK, Euratom tanácsi rendelettel (HL L 390., 1. o.; helyesbítés: HL 2008. L 48., 88. o.) módosított, az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet (HL L 248., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 74. o.; helyesbítés: HL 2007. L 99., 18. o.) (a továbbiakban: költségvetési rendelet) 73a. cikkét és a 2007. április 23-i 478/2007/EK, Euratom bizottsági rendelettel (HL L 111., 13. o.) módosított, az 1605/2002 rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2002. december 23-i 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet (HL L 357., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 145. o.; helyesbítés: HL 2005. L 345., 35. o.) (a továbbiakban: végrehajtási szabályok) 85b. cikkét.

28 A fellebbező szerint a jogbiztonság és a hatékony védelem elvének megsértése nélkül a magasabb rendű szabályban, vagyis a költségvetési rendelet 73a. cikkében előírt ötéves elévülési idő – amennyiben az azon időszakra alkalmazandó, amelynek során meg kell határozni a követelés érvényesítéséhez való jogot – eltérő jellegű a végrehajtási szabályok 85b. cikkében előírt elévülési időtől, amely kizárólag azon időszakra alkalmazandó, amelynek során ez a követelés behajtható. E két határidő kezdete tehát nem lehet ugyanaz, ellentétben azzal, ahogyan a Törvényszék megítélte.

29 Ha az ekképpen javasolt értelmezés nem lenne elfogadható, a fellebbező másodsorban kifogásként e két rendelet jogellenességére hivatkozik, amennyiben azok sértik az elévülést szabályozó általános elveket, a jogbiztonság és a hatékony védelem elvét, valamint a védelemhez való jogot, amellyel az adós rendelkezik. A fellebbező harmadsorban azt kifogásolja, hogy a Törvényszéknek önálló érvként kellett volna megvizsgálnia azon érvet, amelyre az elévülési szabályok megsértésére alapított jogalap alátámasztása érdekében hivatkozott, és amely azon alapult, hogy a Parlament megsértette követelésének ésszerű határidőn belüli megállapítását.

30 A Parlament azt állítja, hogy e jogalap elfogadhatatlan, mivel a fellebbező egyrészt ugyanazon érvekre hivatkozik, mint amelyeket első fokon már felhozott, és amelyek szerint két elévülési idő létezik. Másrészt a jogellenességi kifogásra a jelen fellebbezés keretében hivatkozik először.

31 A Parlament kiemeli, hogy az említett jogalap semmiképpen nem megalapozott, mivel a Törvényszék helyesen alkalmazta a költségvetési rendelet 73a. cikkének és a végrehajtási szabályok 85b. cikkének teljesen egyértelmű rendelkezéseit, amely cikkekre a fellebbező maga hivatkozott.

A Bíróság álláspontja

– Az első fellebbezési jogalap elfogadhatóságról, amennyiben az a költségvetési rendelet 73a. cikkének és a végrehajtási szabályok 85b. cikkének értelmezésére vonatkozik

32 Az EUMSZ 256. cikk, a Bíróság alapokmánya 58. cikkének első bekezdése és a Bíróság eljárási szabályzata 169. cikke szerint a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a hatályon kívül helyezni kért ítélet kifogásolt részeit, valamint az e kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket. Nem felel meg ennek a követelménynek az a fellebbezés, amely nem tartalmaz olyan érvet, amely kifejezetten a megtámadott ítéletbeli téves jogalkalmazás meghatározására irányul, hanem csupán szó szerint a Törvényszék előtt már ismertetett jogalapokat és érveket ismétli meg, illetve adja újból elő.

33 Ellenben, amennyiben a fellebbező azt vitatja, hogy a Törvényszék miként értelmezi vagy alkalmazza az uniós jogot, akkor az első fokon vizsgált jogi szempontokat a fellebbezési eljárás során újból meg lehet tárgyalni. Ha ugyanis a fellebbező nem tudná fellebbezését ily módon a Törvényszék előtt már felhasznált jogalapokra és érvekre alapítani, akkor a fellebbezési eljárás részben értelmét vesztené.

34 Márpedig az első fellebbezési jogalap pontosan annak vitatására irányul, hogy a Törvényszék miként értelmezte a költségvetési rendeletet és a végrehajtási szabályokat az első fokon hivatkozott első jogalap elutasítása érdekében. A fellebbező így azt a választ vonja kétségbe, amelyet a megtámadott ítéletben e bíróság kifejezetten egy jogkérdésre adott, amely a Bíróság felülvizsgálatának tárgya lehet a fellebbezés keretében.

35 Az első fellebbezési jogalapot tehát elfogadhatónak kell minősíteni, amennyiben az a költségvetési rendelet 73a. cikkének és a végrehajtási szabályok 85b. cikkének Törvényszék általi értelmezésére vonatkozik.

– Az első fellebbezési jogalap megalapozottságáról, amennyiben az a költségvetési rendelet 73a. cikkének és a végrehajtási szabályok 85b. cikkének a Törvényszék általi értelmezésére vonatkozik

36 Emlékeztetni kell arra, hogy egyrészt a költségvetési rendelet 73a. cikke értelmében „[a] konkrét rendeletek rendelkezéseinek, valamint a[z Európai Unió] saját forrásainak rendszerére vonatkozó tanácsi határozat sérelme nélkül, a[z Unió] harmadik országokkal [helyesen: harmadik felekkel] szembeni, valamint harmadik feleknek a[z Unióval] szembeni jogosultságai ötéves elévülési időszak hatálya alá tartoznak. Az elévülési időszak számításának dátumát és ezen időszak megszakításának feltételeit a végrehajtási szabályokban állapítják meg”. Másrészt a végrehajtási szabályok 85b. cikkének (1) bekezdése szerint „[az Unió] harmadik felekkel szembeni jogosultságainak elévülési ideje az adóssal a […] terhelési értesítésben közölt határidő lejártát követő napon kezdődik”.

37 A Törvényszék – a fellebbező arra alapított jogalapjának elutasítása érdekében, hogy a főtitkár második határozatának elfogadása időpontjában, vagyis 2010. október 7-én a költségvetési rendelet 73a. cikke alapján már elévült a Parlament által a vitatott összeg visszatérítésére irányuló igény – először is a megtámadott ítélet 39. és 40. pontjában lényegében úgy ítélte meg, hogy az e cikkben és a végrehajtási szabályok 85b. cikkében foglalt együttes rendelkezések alapján az elévülési idő csak a fellebbezővel a

második terhelési értesítésben közölt időpontban, vagyis 2011. január 20-án kezdődött el. A Törvényszék a megtámadott ítélet 41. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy az elévülési idő nem kezdődött meg 2010. október 7-én, és ezért az elévülés ebben az időpontban nem következett be.

38 Másodsorban a Törvényszék a megtámadott ítélet 43. pontjában úgy ítélte meg, hogy a fellebbező azt is fel kívánta róni a Parlamentnek, hogy elmulasztotta az ésszerű határidő elvéből eredő kötelezettségeit, amely elvvel a jogbiztonság alapvető követelményére tekintettel ellentétes az, hogy az uniós intézmények korlátlanul késleltethessék jogköreik gyakorlását. A Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a közigazgatási eljárások során az ésszerű határidő tiszteletben tartása az uniós jog általános elvének minősül, amelynek betartását az uniós bíróság biztosítja, és ezen elvet – mint a gondos ügyintézéshez való jog alkotóelemét – az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikkének (1) bekezdése is tartalmazza.

39 A Törvényszék, miután úgy ítélte meg, hogy az ésszerű határidő tiszteletben tartása minden olyan esetben követelmény, amikor az alkalmazandó jogszabályok hallgatása esetén a jogbiztonság, illetve a bizalomvédelem elve akadályát képezi annak, hogy az uniós intézmények bármilyen időbeli korlát nélkül eljárhassanak, a megtámadott ítélet 45. és 46. pontjában megállapította, hogy a jelen ügyben a költségvetési rendelet és a végrehajtási szabályok sem pontosítják azon határidőt, amelyen belül a terhelési értesítést közölni kell, és hogy következésképpen a Törvényszék feladata annak vizsgálata, hogy a Parlament betartotta-e az ésszerű határidő elvéből eredő kötelezettségeit.

40 A megtámadott ítélet 47. és 49. pontjában a Törvényszék úgy ítélte meg egyfelől, hogy a fellebbező parlamenti megbízatásának vége, vagyis 1999, és a főtitkár második határozata elfogadásának időpontja, vagyis 2010. október 7. között eltelt időszak nem mentes minden, az ésszerű határidő elve tekintetében felmerülő kritikától. Másrészt az érintettnek felrótt cselekmények olyan számviteli dokumentumokkal állnak kapcsolatban, amelyek már a Parlament birtokában voltak, és mindenesetre a tévedések veszélyét illetően ez utóbbi figyelmét fel kellett volna keltse a fellebbező 1999. július 13-i levele, amelyben a parlamenti asszisztensi költségek megtérítésére vonatkozó részletes szabályok tisztázását kérte a Parlamenttől.

41 A Törvényszék a megtámadott ítélet 50. pontjában arra a következtetésre jutott, hogy a Parlament által indított ellenőrzési eljárást korábban is le lehetett volna folytatni, és hogy a főtitkár második határozatát szintén meg lehetett volna korábban is hozni, és ezért a Parlament nem tett eleget az ésszerű határidő elvéből eredő kötelezettségeinek.

42 Mindazonáltal úgy ítélte meg, hogy az ésszerű határidő elvének megsértésére alapított jogalapot el kell utasítani, mivel az csak akkor vezethet valamely, jogsértésben szenvedő aktus megsemmisítéséhez, ha e jogsértés érintette az aktus címzettje védelemhez való jogának gyakorlását. Márpedig a Törvényszék a megtámadott ítélet 52. pontjában úgy ítélte meg, hogy a jelen ügyben a védelemhez való jogának megsértésével kapcsolatban benyújtott észrevételeiben a fellebbező nem adott elő olyan érvet, amellyel az e jogát ért sérelemre hivatkozott volna.

43 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a költségvetési rendelet 73a. cikke általános szabályt állapít meg, amelynek értelmében az Unió követeléseinek elévülési ideje öt év, és az e határidő kiszámításához figyelembe veendő időpont meghatározása tekintetében a végrehajtási szabályokra utal, amelyet e rendelet 183. cikke alapján az Európai Bizottság állapít meg.

44 E rendelkezésekből egyrészt az következik, hogy a költségvetési rendelet 73a. cikkére önmagában, a végrehajtási szabályai nélkül nem lehet eredményesen hivatkozni annak megállapítása érdekében, hogy az Unió követelése elévült.

45 Másrészt az ötéves elévülési időt előíró általános szabály megállapítása révén az uniós jogalkotó úgy ítélte meg, hogy e határidő elegendő az adós érdekeinek a jogbiztonság és a bizalomvédelem elve tekintetében történő védelme, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy az uniós intézmények visszatéríttethessék a jogellenesen kifizetett összegeket. Amint azt a főtanácsnok indítványának

50. pontjában megjegyezte, a költségvetési rendelet 73a. cikke többek között arra irányul, hogy a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvének való megfelelés érdekében elévülési időt állapítson meg az Uniónak a harmadik felekkel szemben fennálló követelései behajtására vonatkozóan. A 73a. cikkben ekképpen megfogalmazott szabály végrehajtási szabályait csak e céllal összhangban lehet megállapítani.

46 E tekintetben a végrehajtási szabályok 85b. cikke az elévülési idő kezdetét az adóssal a terhelési értesítésben, vagyis azon jogi aktusban közölt időpontban állapítja meg, amelyben az engedélyezésre jogosult tisztviselő a követelés megállapítását az adós tudomására hozza, és aki számára a végrehajtási szabályok 78. cikkének megfelelően fizetési határidőt állapít meg.

47 Amint arra a Törvényszék a megtámadott ítélet 45. pontjában rámutatott, meg kell azonban állapítani, hogy a költségvetési rendelet és a végrehajtási szabályok sem pontosítják azon határidőt, amelyen belül a terhelési értesítést a szóban forgó követelést keletkeztető időpontot követően közölni kell.

48 Ennek alapján, amint azt a megtámadott ítélet 44. pontja felidézi, a jogbiztonság elve megköveteli, hogy az alkalmazandó jogszabályok hallgatása esetén az érintett intézmény ésszerű határidőn belül tegye meg e közlést. Ennek hiányában ugyanis az engedélyezésre jogosult tisztviselő, akinek feladata, hogy a terhelési értesítésben meghatározza a fizetési határidőt, amely ugyanezen végrehajtási szabályok 85b. cikkének értelmében az elévülési idő kezdetének minősül, szabadon, azon időponttal való kapcsolat nélkül határozhatná meg e kezdőidőpontot, amikor a szóban forgó követelés keletkezett, ami nyilvánvalóan ellentétes lenne a jogbiztonság elvével, valamint a költségvetési rendelet 73a. cikkének céljával.

49 E tekintetben a költségvetési rendelet 73a. cikkére figyelemmel el kell ismerni, hogy a terhelési értesítés közlésének határidejét ésszerűtlennek kell tekinteni, amennyiben e közlésre öt évvel azon időpont után kerül sor, amikor az intézménynek általában módja nyílt követelésének érvényesítésére. E vélelem csak akkor dőlne meg, ha a szóban fogó intézmény bizonyítaná, hogy az általa tanúsított gondosság ellenére az eljárási késedelem az adós magatartásának – különösen halogató taktikájának vagy rosszhiszeműségének – tudható be. Ilyen bizonyíték hiányában azt kell tehát megállapítani, hogy az intézmény nem teljesítette az ésszerű határidő elvéből eredő kötelezettségeit.

50 A jelen ügyben, amint azt a Törvényszék a megtámadott ítélet 46–50. pontjában megállapította, a Parlament csak 2010 októberében fogadta el és közölte a fellebbezővel a főtitkár második határozatát és a második terhelési értesítést, noha az érintett parlamenti megbízatása 1999-ben megszűnt, és a Parlament a kérdéses cselekményekről 2005. március 18-án tudomást szerzett, amikor átadták számára az OLAF végső jelentését, és ezen időpont előtt rendelkezett az e cselekményekre vonatkozó számviteli dokumentumokkal. Az érintett magatartására vonatkozó, e késedelmet magyarázó bizonyíték hiányában a Törvényszék helyesen ítélte meg úgy, hogy a Parlament a jelen ügyben nem teljesítette az ésszerű határidő elvéből eredő kötelezettségeit.

51 Mindazonáltal a Törvényszék – azáltal, hogy a megtámadott ítélet 51. és 52. pontjában úgy ítélte meg, hogy az ésszerű határidő elvének e megsértése nem vezethet a főtitkár második határozatának megsemmisítéséhez, mert a fellebbező nem bizonyította, hogy e jogsértés érintette a védelemhez való jogát – tévesen értelmezte az ésszerű határidő elvének megsértéséből levonandó következtetéseket, amennyiben az uniós jogalkotó olyan, általános jellegű rendelkezést hozott, amely az uniós intézményeket meghatározott határidőn belüli eljárásra kötelezi.

52 Az uniós jogalkotó azáltal ugyanis, hogy – amint azt a jelen ítélet 45. pontja megállapítja – általános szabályt fogadott el, amelynek értelmében – amint a költségvetési rendelet 73a. cikkéből kiderül – az Unió harmadik felekkel szemben fennálló követelései ötéves határidő lejártával elévülnek, biztosítékot kívánt adni az Unió esetleges adósai számára, amelynek alapján a jogbiztonság és a bizalomvédelem

követelményének megfelelően e határidő elteltével főszabály szerint nem alkalmazható velük szemben ilyen követelések behajtására irányuló intézkedés; e követelések tekintetében tehát mentesülnek annak bizonyítása alól, hogy a velük szemben támasztott követelés nem áll fenn.

53 Figyelembe kell tehát venni az uniós jogalkotó által egyértelműen kifejezett azon szándékot, hogy az ésszerű határidő elvéből eredő kötelezettségeinek valamely intézmény általi elmulasztásának megállapításából származó következmények levonása céljából elévülési időt állapítson meg ezen intézmények számára az Unió harmadik felekkel szemben fennálló követeléseinek behajtásának lehetőségére vonatkozóan.

54 A jogbiztonság és a bizalomvédelem követelményére tekintettel, amelyeken e jogalkotói szándék alapul, a jelen ügyben nem releváns azon, a Törvényszék által a megtámadott ítélet 51. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat, mely szerint az ésszerű határidő elvének megsértése csak akkor vezethet a megtámadott jogi aktus megsemmisítéséhez, ha az a védelemhez való jogot sértené.

55 E körülmények között, mivel a jelen ügyben a Törvényszék megállapította, hogy a Parlament nem tett eleget az ésszerű határidő elvéből eredő kötelezettségeinek, téves jogalkalmazás nélkül nem lehet a főtitkár második határozata megsemmisítésének kimondásától azon indokkal eltekinteni, hogy a fellebbező nem hivatkozott a védelemhez való jogának megsértésére.

56 Ebből következően a Törvényszék tévesen utasította el a fellebbező első jogalapját.

57 Az előző megfontolások összességére tekintettel, és anélkül, hogy szükséges lenne megvizsgálni a felek által előadott többi érvet és jogalapot, a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni a T-560/10. sz. ügy tekintetében.

A Törvényszék előtti keresetről

58 A Bíróság alapokmánya 61. cikkének megfelelően a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezése esetén az ügyet a Bíróság érdemben eldöntheti, amennyiben a per állása megengedi.

59 A jelen esetben a Bíróság úgy véli, hogy az R. Nencini által a Törvényszékhez benyújtott megsemmisítés iránti kereset esetében a per állása megengedi az érdemi határozathozatalt, és az ügyet ezért érdemben kell eldönteni.

60 A jelen ítélet 48–50. pontjában kifejtett indokok alapján a fellebbező első, az elévülésre és az ésszerű határidő elvének megsértésére alapított jogalapjának helyt kell adni.

61 Ennélfogva meg kell semmisíteni a főtitkár második határozatát és a második terhelési értesítést.

A költségekről

62 Az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, vagy ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről.

63 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Ugyanezen rendelkezés értelmében, ha az ügy körülményei alapján indokoltnak látszik, a Bíróság határozhat úgy, hogy a fél saját költségein felül viseli a másik fél költségeinek egy részét is.

64 A jelen ügyben egyrészt meg kell jegyezni, hogy a fellebbező pervesztes lett a T-431/10. sz. ügyre vonatkozó fellebbezésében. Másrészt a Parlament pervesztes lett a T-560/10. sz. ügyre vonatkozó fellebbezésében. Következésképpen, mivel mindegyik fél a másik költségekre való kötelezését kérte, a Parlamentet kötelezni kell saját költségeinek viselésén túl a fellebbező részéről a jelen fellebbezés keretében felmerült költségek háromnegyedének viselésére is.

65 Ami a T-560/10. sz. ügyben az elsőfokú eljárás költségeit illeti, azokat a Parlamentnek kell viselnie.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a T-560/10. sz. ügy tekintetében hatályon kívül helyezi az Európai Unió Törvényszékének a Nencini kontra Parlament ítéletét (T-431/10 és T-560/10, EU:T:2013:290).

2) A Bíróság megsemmisíti az Európai Parlament főtitkára által 2010. október 7-én hozott, a Riccardo Nencini – az Európai Parlament volt tagja – által utazási és parlamenti asszisztensi költségek megtérítéseként kapott bizonyos összegek behajtására vonatkozó határozatot, valamint az Európai Parlament Pénzügyi Főigazgatóságának főigazgatója által 2010. október 13-án hozott 315653. sz. terhelési értesítést.

3) A Bíróság az Európai Parlamentet kötelezi saját költségei viselésén túl a Riccardo Nencini részéről a jelen fellebbezés keretében felmerült költségek háromnegyedének viselésére.

4) A Bíróság az Európai Parlamentet kötelezi a T-560/10. sz. ügyben az elsőfokú eljárás költségeinek viselésére.

5) A Bíróság a fellebbezést ezt meghaladó részében elutasítja.

Aláírások